

**Gminny Program
Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności
w Stalowej Woli na lata 2023-2025**

Stalowa Wola, 2022 r.

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Podstawa Prawna.....	4
III.	Adresaci Programu.....	5
IV.	Zasoby.....	5
V.	Diagnoza sytuacji osób zagrożonych bezdomnością i osób będących w kryzysie bezdomności	6
VI.	Podstawowe założenia programowe.....	11
VII.	Analiza SWOT.....	13
VIII.	Cele Programu	18
IX.	Realizacja Programu, cele szczegółowe, działania, wskaźniki realizacji działań, realizatorzy, czasookres.....	19
X.	Monitoring i ewaluacja.....	32
XI.	Finansowanie Programu.....	33
XII.	Wnioski.....	33

I. Wprowadzenie

Zagrożenie bezdomnością oraz bezdomność to zjawisko coraz częściej obecne w naszej rzeczywistości społecznej. Wsparcie osób będących w kryzysie bezdomności sprowadza się do działań pomocowych i aktywizujących. Aktywizacja społeczna traktowana jest jako inwestycja w człowieka. Rozwiązywanie problemu bezdomności powinno odbywać się w zakresie najważniejszych obszarów: diagnostycznego, współpracy podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz osób i rodzin zagrożonych bezdomnością i bezdomnych, mających na celu wypracowanie systemowych rozwiązań w ramach polityki społecznej.

Najważniejszym zadaniem dla instytucji i organizacji, które pomagają osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym jest interweniowanie w sytuacjach stanowiących zagrożenie egzystencji, udzielanie schronienia i zapewnienie środków utrzymania. W realizacji tych zadań niezbędna jest efektywna infrastruktura pomocy społecznej i zapewnienie środków utrzymania oraz spójna wizja niesienia pomocy.

Zmieniająca się dynamicznie rzeczywistość w obszarze społecznym wymusza podejmowanie nowych wyzwań i działań ukierunkowanych na wspieranie osób i rodzin. Dotyczy to również jednego z najbardziej złożonych i trudnych problemów społecznych jakim jest zjawisko bezdomności.

Osoby bezdomne są grupą społeczną szczególnie narażoną na proces wykluczenia społecznego. W społeczeństwie istnieją ugruntowane stereotypy na ich temat, co znacznie utrudnia integrację ze środowiskiem, a co za tym idzie powrót do normalnego życia. Bezdomność jest sytuacją, w której ludzie nie posiadają i własnym staraniem nie mogą sobie zapewnić takiego schronienia, które mogliby uważać za swoje i które stanowiłoby minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne.

Osoba bezdomna została zdefiniowana w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jako „osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkalnym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Osoba zagrożona bezdomnością jest to osoba zagrożona utratą tytułu prawa do lokalu lub możliwości zamieszkiwania w lokalu dotychczasowym, nie mająca tytułu prawnego do innego lokalu, w którym mogłaby zamieszkać, a ze względu na niski dochód i brak odpowiednich zasobów majątkowych nie będąca w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych.

Osoby bezdomne, podobnie jak zagrożone bezdomnością, stanowią wewnętrznie zróżnicowane zbiorowości m.in. pod względem cech demograficznych, zakresu doświadczanych problemów i sposobów radzenia sobie z nimi. Obie grupy nie stanowią jednak wyraźnie odrębnych kategorii klientów pomocy społecznej. Głównym kryterium odróżniającym je od pozostałych klientów jest brak mieszkania lub zagrożenie jego utratą. Symptomatyczne jest to, że zarówno osoby bezdomne, jak i zagrożone bezdomnością, jednocześnie borykają się z wieloma trudnościami w różnych sferach życia:

- 1) w sferze socjalno-bytowej (np. brak stałych dochodów),
- 2) w sferze mieszkaniowej (np. eksmisje w wyniku zadłużenia w opłatach),
- 3) w sferze rodzinnej (np. rozpad rodziny – zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych oraz brak możliwości spełnienia przez rodzinę jej podstawowych funkcji),
- 4) w sferze zdrowia (np. uzależnienia),
- 5) w sferze psychologicznej (np. przemoc w rodzinie, świadomy wybór stylu życia),
- 6) w sferze zawodowej (np. długotrwałe bezrobocie),
- 7) w sferze społecznej (np. konflikty spowodowane brakiem tolerancji społecznej).

Specjaliści pracujący z osobami bezdomnymi wskazują, że różnego rodzaju typologie i schematy nie są w stanie objąć swoim zakresem różnorodności powodów, dla których osoby tracą swoje mieszkania. W tym kontekście podkreśla się, że bardzo często nie można mówić o jednej głównej przyczynie bezdomności, ale o współwystępowaniu wielu krytycznych zdarzeń w życiu człowieka, które w konsekwencji prowadzą do stanu wykluczenia. Należy mieć na względzie, iż grupa osób bezdomnych to zbiorowość wewnętrznie różnorodna. Można wyróżnić zarówno osoby przebywające w specjalistycznych placówkach, ale też takie, które nie posiadają dachu nad głową i za swoje miejsca przebywania przyjmują miejsca publiczne.

Długotrwałe przebywanie w placówkach wieloosobowych pogłębia wykluczenie społeczne, np. w zakresie braku konieczności podejmowania decyzji za własne życie, dlatego też należy wprowadzić kompleksowe działania w obszarze przejścia od świadczenia usług dla osób bezdomnych w instytucjach do usług środowiskowych poprzez zapewnienie usług wspierających powrót osób bezdomnych do społeczeństwa.

„Gminny Program Wspierający Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023- 2025” zwany dalej „Programem”, stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowa Wola na lata 2016 - 2022, w której ujęte jest spektrum możliwych do podjęcia działań wobec bezdomnych.

Głównym zadaniem Programu jest strategiczne rozwiązywanie problemów społecznych osób, rodzin bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością w celu poprawy ich statusu materialnego oraz wyrównywanie szans życiowych, jak również stałe monitorowanie problemu

bezdomności w gminie celem diagnozowania z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych w tym zakresie oraz prowadzenie bieżących działań osłonowych.

II. Podstawa prawna:

1. Program będzie realizowany w szczególności o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021r. poz.2268 z późn.zm.);
- Ustawę z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 377 z późn.zm.);
- Rozporządzenie Ministra Inwestycji Rozwoju z dnia 27 kwietnia 2018r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2018r. poz. 896);
- Ustawa z dnia 22 marca 2018r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018r. poz. 756 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1119 z późn.zm.);
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1327 z późn.zm.);
- Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 690 z późn.zm.).

2. Program wpisuje się w następujące dokumenty strategiczne:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu Aktualizacja 2021 – 2027 polityka publiczna z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stalowa Wola na lata 2016 – 2022;
- Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowa Wola na lata 2023 – 2028;
- „Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności”- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Pomocy i Integracji Społecznej w grudzień 2015 r.;

- „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”- Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, styczeń 2022r.

–

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są osoby będące w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością z terenu gminy Stalowa Wola.

IV. Zasoby

W budowę lokalnego systemu wychodzenia z bezdomności zaangażowani są w szczególności:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli (MOPS)
2. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta w Stalowej Woli prowadzone przez Koło Stalowowolskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta
3. Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli (KPP)
4. Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli (PUP)
5. Klub Trzeźwego Życia przy MOPS w Stalowej Woli (KTŻ)
6. Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Stalowej Woli (KIS)
7. Placówki ochrony zdrowia / Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli (ZOZ/SOR)
8. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy Powiatowym Szpitalu w Stalowej Woli (PTUAIW)
9. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia SPZOZ w Stalowej Woli (WOTUW)
10. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stalowej Woli (MKRPA)
11. Okręgowy Ośrodek Pomocy Ofiarom Pokrzywdzonym Przesłaniem w Stalowej Woli
12. Spółdzielnie Mieszkaniowe w Stalowej Woli, Zakład Administracji Budynków w Stalowej Woli (ZAB) i Miejski Zakład Budynków w Stalowej Woli (MZB), Zarządcy prywatni wspólnot mieszkaniowych w Stalowej Woli
13. Dom Pomocy Społecznej w Stalowej Woli (DPS)
14. Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Stalowej Woli (SOWiK)
15. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Stalowej Woli (PKPS)
16. Polski Czerwony Krzyż w Stalowej Woli (PCK)

17. Komisja Mieszkaniowa w Urzędzie Miasta w Stalowej Woli

18. oraz inne (np. prawnicy udzielający bezpłatnych porad), instytucje i organizacje pozarządowe.

V. Diagnoza sytuacji osób zagrożonych bezdomnością i osób będących w kryzysie bezdomności.

1. Osoby będące w kryzysie bezdomności w gminie Stalowa Wola

Z danych demograficznych Urzędu Miasta Stalowa Wola, wynika że według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, liczba mieszkańców naszego miasta wynosiła 56 540 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy (natomiast w roku 2020 - 57 696 osób), z czego 26,14% stanowiły osoby starsze tj. w wieku emerytalnym, (spadek o 0,77 %, w stosunku do roku poprzedniego), 57,94 % osób w wieku produkcyjnym (wzrost o 0,92% w stosunku do roku ubiegłego) a osoby w wieku od 0 do 17 lat stanowiły 15,92 % ogółu mieszkańców (spadek o 0,01% w stosunku do roku poprzedniego).

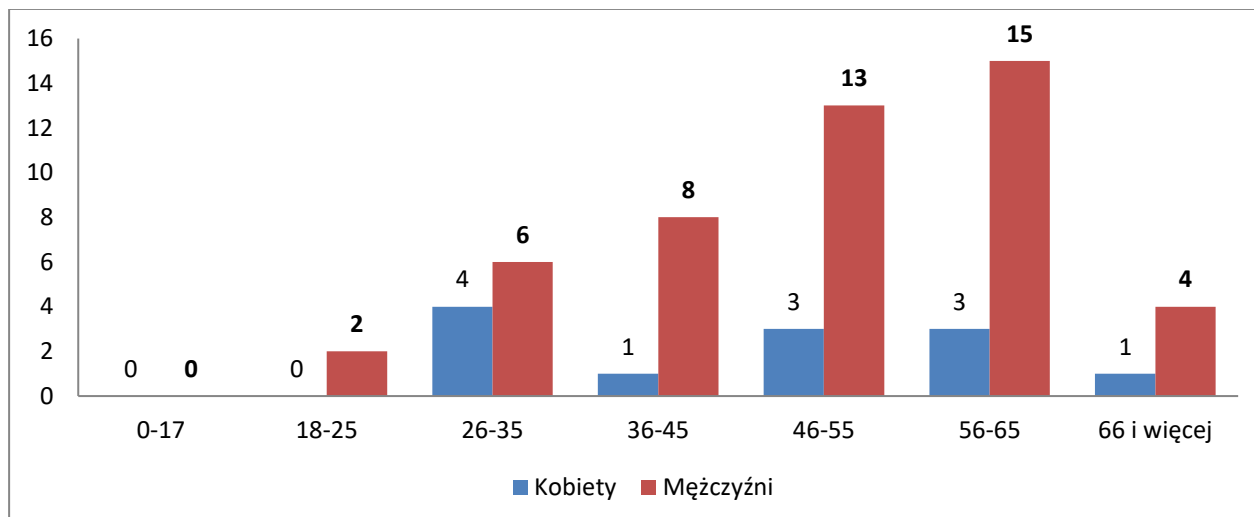
Tabela nr 1. Liczba mieszkańców.

<i>Liczba ludności</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Ogółem	57 696	56 540

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej dla Gminy Stalowa Wola oraz danych udostępnionych przez Urząd Miasta Stalowej Woli.

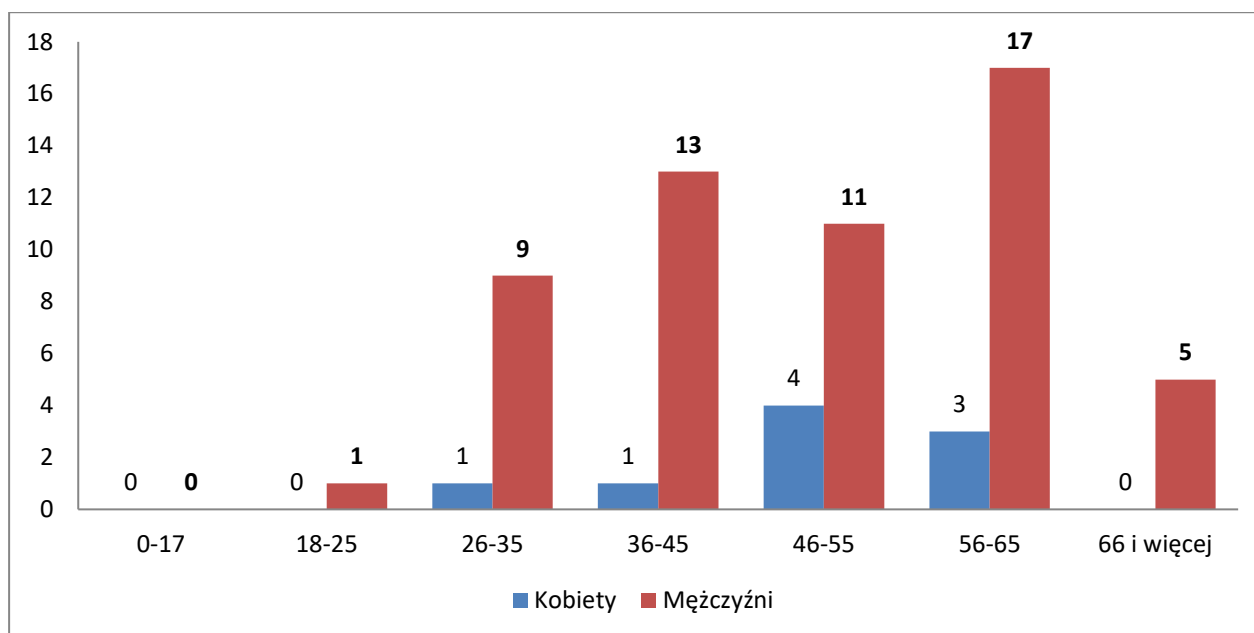
W 2020 roku zarejestrowano w ewidencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli 84 osoby będące w kryzysie bezdomności, natomiast w 2021 roku odnotowano takich osób 93. Problem bezdomności w gminie Stalowa Wola wzrasta. Dotyka w większości mężczyzn w przedziałach wiekowych: 56-65 lat i 46-55 lat, następnie 36-45 lat (patrz wykres numer 1 i 2).

Wykres nr 1. Wiek osób będących w kryzysie bezdomności korzystających ze świadczeń pomocy MOPS w Stalowej Woli w 2020 roku.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w systemie POMOST/MOPS Stalowa Wola.

Wykres nr 2. Wiek osób będących w kryzysie bezdomności korzystających ze świadczeń pomocy MOPS w Stalowej Woli w 2021 roku.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w systemie POMOST/MOPS Stalowa Wola.

Obowiązek udzielenia schronienia osobie będącej w kryzysie bezdomności jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to jest realizowane poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schroniskach, noclegowniach, w domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Na terenie miasta Stalowej Woli funkcjonuje Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzone przez Stalowowolskie Koło Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które

otrzymuje dotację z budżetu gminy w ramach ogłaszanego konkursu na zadanie publiczne z zakresu pomocy społecznej. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Stalowej Woli, nie spełnia standardów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni noclegowni.

W 2020 roku skierowanie do schroniska otrzymało 40 osób bezdomnych, których ostatnim miejscem stałego meldunku było miasto Stalowa Wola, natomiast w roku 2021 – 48 osób. W schronisku dla bezdomnych mężczyzn w Stalowej Woli w roku 2020 przebywało 32 mężczyzn natomiast w roku 2021-39 mężczyzn. Kobiety były kierowane do Schroniska dla Bezdomnych Kobiet w Rudniku nad Sanem. Z tej formy wsparcia skorzystało 5 kobiet zarówno w roku 2020 jak i roku 2021. Osoby bezdomne wymagające pomocy w formie usług opiekuńczych otrzymywały wsparcie w Schronisku dla Bezdomnych Osób z Usługami Opiekuńczymi w Gwizdaju. W roku 2020 jak i 2021 w powyższym schronisku przebywało 3 osoby (1 kobieta i 2 mężczyzn).

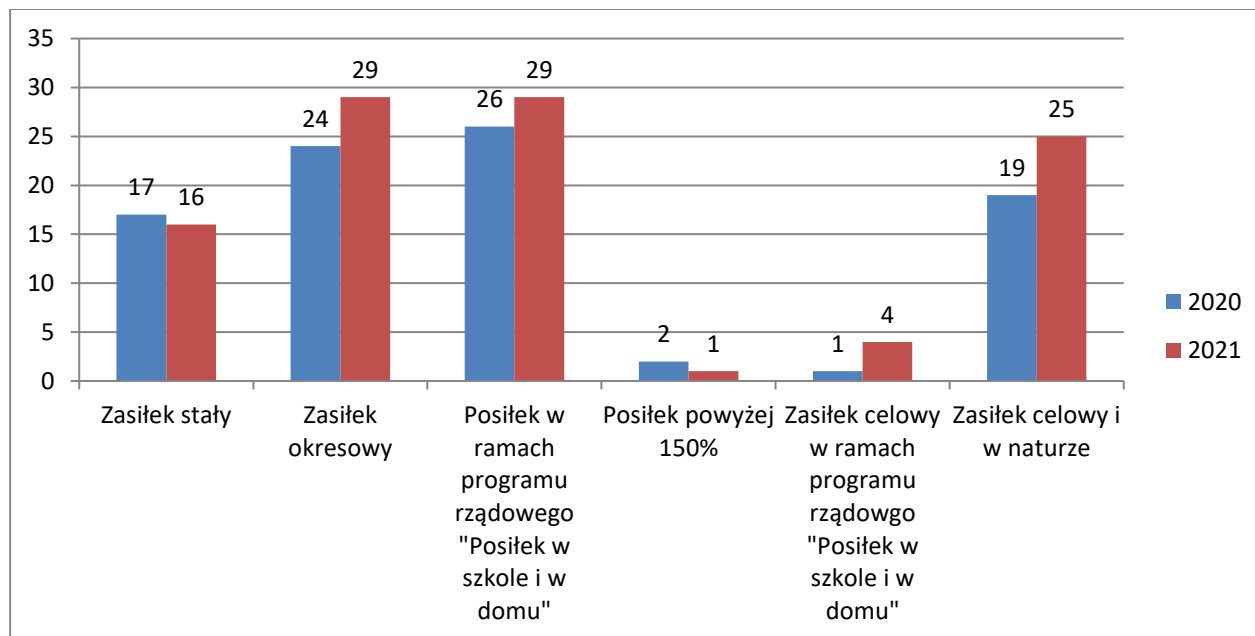
Z danych uzyskanych z schroniska w Stalowej Woli wynika, że zarówno w roku 2020 (36 osób) i roku 2021 (39 osób) były przyjmowane osoby w trybie interwencyjnym. Osoby były przywożone przez Policję lub zgłaszały się same i po udzieleniu im niezbędnej pomocy opuszczały dobrowolnie schronisko.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli podejmował działania skierowane do osób będących w kryzysie bezdomności w zakresie: pracy socjalnej, zapewnienia noclegu, ciepłego posiłku i niezbędnej odzieży stosownej do pory roku oraz udzielania pomocy materialnej.

Praca socjalna polegała w szczególności na pomocy w odtworzeniu dokumentów, w otrzymaniu ubezpieczenia zdrowotnego, dostępu do pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej, pomocy w formie korzystania z mitingów w Klubie Trzeźwego Życia przy MOPS, podejmowaniu mediacji z rodzinami osób bezdomnych, itp. Pracę socjalną prowadzono m. in w oparciu o kontrakt socjalny. W 2020 r. podpisano kontrakt z 37 osobami bezdomnymi a w roku 2021 z 35 osobami.

Ze świadczeń pomocy społecznej w roku 2020 korzystało 60 osób bezdomnych, natomiast w roku 2021 wsparcia udzielono 65 osobom. Pomoc była udzielana w formie m. in.: zasiłku stałego, zasiłku okresowego, posiłku w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego (patrz wykres nr 3).

Wykres nr 3. Formy udzielanej pomocy osobom bezdomnym - klientom MOPS w Stalowej Woli.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w systemie POMOST/MOPS Stalowa Wola.

2. Wyniki ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych

Ogólnopolskie badanie liczby ludzi bezdomnych odbyło się w nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku. Podczas trwania badania udało się dotrzeć do osób bezdomnych, które przebywały w tym czasie zarówno w różnego rodzaju placówkach jak i w terenie.

W momencie realizacji badania zdiagnozowano 30 330 osoby bezdomne na terenie Polski, z czego 83,6% stanowili mężczyźni (25 369 osób), natomiast 16,4% kobiety (4 961 osób). W porównaniu z rokiem 2017 liczba osób bezdomnych spadła o ponad 9%, gdyż w 2019 r. w badaniu zdiagnozowano o 3 078 osób mniej. Spadek zaobserwowano zarówno wśród kobiet (o ponad 0,5 tys. osób), jak i mężczyzn (o ponad 2,5 tys. osób).

W województwie podkarpackim przebadano 933 osoby bezdomne, z czego w Stalowej Woli takich osób było 26 (2 kobiety i 24 mężczyzn).

Diagnoza do Programu została opracowana w oparciu o: sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2020 – 2022, danych MOPS w Stalowej Woli z systemu POMOST Std, Oceny Zasobów Pomocy Społecznej oraz danych pochodzących ze Schroniska dla bezdomnych mężczyzn im. św. Brata Alberta w Stalowej Woli za okres 2020 r. – 2021 r. Z uwagi na specyfikę bezdomności trudno właściwie jest oszacować pełną skalę problemu w gminie. Należy podkreślić, że jest to problem ogólnopolski i światowy. Osoby bezdomne często zmieniają miejsce swojego koczowania, pobytu i trafiają do systemu pomocy społecznej i zdrowia wówczas, gdy pogarsza się ich stan zdrowia, trudności w

uzyskaniu środków na bieżące potrzeby (żebractwo, praca dorywcza/sezonowa) lub warunki pogodowe nie pozwalają im na przebywanie w dotychczasowych miejscach.

3. Zakres pomocy osobom będącym w kryzysie bezdomności.

Zadania w zakresie pomocy społecznej dla osób będących w kryzysie bezdomności w gminie Stalowa Wola w głównej mierze realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, w ramach którego strukturą jest wyodrębniony Zespół do spraw bezdomności. Pracownicy socjalni Zespołu współpracują z innymi komórkami organizacyjnymi MOPS oraz innymi instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi. Do ich zadań należy udzielanie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom bezdomnym lub zagrożonym bezdomnością. Osobom bezdomnym udzielana jest wszelaka pomoc po uprzednim rozeznaniu potrzeb w ramach wywiadu środowiskowego. Pomoc przyznawana jest na podstawie decyzji administracyjnej. Praca z osobami będącymi w kryzysie bezdomności i zagrożonymi bezdomnością prowadzona jest w szczególności w formie:

- 1) rozeznania miejsc gromadzenia się osób bezdomnych, poprzez patrole Komendy Powiatowej Policji, jak również przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Schroniskiem,
- 2) rozeznania sytuacji osoby bezdomnej i zabezpieczenie pomocy według wskazanych potrzeb,
  - a) wydawania skierowań do placówek noclegowych dla bezdomnych mężczyzn do Schroniska w Stalowej Woli, które zapewnia całodobowe schronienie i wyżywienie. Kobiety kierowane były do schronisk lub noclegowni, z którym Ośrodek w imieniu gminy Stalowa Wola ma zawarte umowy na realizację zadania w zakresie zapewnienia tymczasowego schronienia,
  - b) realizacji kontraktów socjalnych,
  - c) zapewnieniu niezbędnej pomocy finansowej (zasiłki stałe, okresowe, celowe),
  - d) udzielaniu pomocy w formie niepieniężnej (posiłek),
  - e) przekazywaniu odzieży,
  - f) pomocy w skompletowaniu dokumentacji,
  - g) w uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności i wynikających z tego tytułu świadczeń,
  - h) dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego (szczególnie w zakresie spraw lokalowo/meldunkowych), psychologicznego, zawodowego, ds. uzależnień,
  - i) dostępu do szkoleń, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy (współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Klubem Integracji Społecznej w MOPS),

- 3) podejmowania działań interwencyjnych opartych na doraźnej pomocy osobom bezdomnych w godzinach od 15.30 do 7.30, w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia,
- 4) przyznawania prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom bezdomnym, które nie mogą uzyskać ubezpieczenia zdrowotnego z innego źródła,
- 5) uwrażliwiania mieszkańców Stalowej Woli na osoby przebywające w miejscach publicznych poprzez rozprowadzanie na terenie miasta plakatów, ulotek informacyjnych o instytucjach świadczących pomoc na rzecz osób bezdomnych, zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie i na stornach internetowych, w mediach lokalnych,
- 6) prowadzenia monitoringu środowiska osób bezdomnych na terenie gminy – patronaże miejsc niemieszkalnych (pustostany, klatki schodowe, piwnice, altanki na działkach, lasy),

VI. Podstawowe założenia programowe.

1. Charakter działań.

W perspektywie realizacji Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problem Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025 zasadne staje się podjęcie działań kompleksowych, w oparciu o doświadczenie i wiedzę sektora publicznego, społecznego i prywatnego. Ze względu na złożoność przyczyn pozostawania bezdomności, osoby będące w kryzysie bezdomności wymagają różnorodnych działań na rzecz zaspokojenia ich potrzeb oraz włączenia do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Właściwego określenia istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz doboru odpowiednich form pomocy w celu przyniesienia skutecznych efektów.

Program zakłada budowanie spójnego systemu w Gminie Stalowa Wola dla osób i grup dotkniętych problemem bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Program obejmuje następujące kierunki działań:

Działania o charakterze prewencyjnym – zapobiegające poszerzaniu się zjawiska bezdomności, uwzględniając szczegółową identyfikację problemu i analizę towarzyszących bezdomności zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym. Działania te są kierowane do osób zagrożonych bezdomnością oraz znajdujących się w warunkach niezabezpieczonego lub nieodpowiedniego zamieszkania, tzn. mieszkających w lokalach o złych warunkach technicznych, zadłużonych, zagrożonych eksmisją itp. Działania prewencyjne powinny być

ukierunkowane na eliminowanie przyczyn bezdomności oraz zmniejszaniu ryzyka stania się osobą bezdomną.

Działania o charakterze osłonowym – zapobiegające degradacji biologicznej i społecznej osób zagrożonych z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej z wykorzystaniem dostępnych środków oraz podstawowych elementów pracy socjalnej. Działania dotyczą wszystkich osób bezdomnych, w szczególności tych, które przebywają w miejscach publicznych, nieprzeznaczonych do zamieszkania, takich jak dworce, lasy, ulice. Działania osłonowe opierają się głównie na szybkiej pomocy w celu zmniejszenia zagrożenia życia i zdrowia, z zapewnieniem natychmiastowego schronienia, posiłku, niezbędnej odzieży oraz zorganizowania opieki zdrowotnej osobom takiej pomocy wymagającym. Włączenie osób bezdomnych do społeczeństwa m.in. poprzez ich samodzielne funkcjonowanie w relacjach sąsiedzkich, międzyludzkich.

Działania o charakterze aktywizującym – zmierzające do wyprowadzenia z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych, rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji. Działania te opierają się na tworzeniu i rozwijaniu procesów reintegracyjnych – zatrudnienie na otwartym rynku pracy, staże, przygotowanie zawodowe, edukacji społecznej, zawodowej i ogólnorozwojowej osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. Uczestniczeniu i samopomocy osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w grupach wsparcia (najważniejszym czynnikiem aktywizacji jest rzeczywiste zaangażowanie się tych osób w rozwiązywanie własnych problemów).

2. Metody pracy z osobami bezdomnymi:

Kontrakt socjalny – pisemna umowa zawarta przez pracownika socjalnego z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny; zawierany głównie na konkretne i nie rozciągnięte w czasie działania.

Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności – polega na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Program jest opracowywany przez pracownika socjalnego MOPS wraz z osobą bezdomną i podlega zatwierdzeniu przez dyrektora MOPS.

Mieszkanie chronione – jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki

samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Celem takiego mieszkania jest, nabycie przez osoby bezdomne/rodziny umiejętności życia społecznego i zawodowego. Okres pobytu w lokalu zależy od ustalonego indywidualnie planu dostosowanego do możliwości i zasobów klienta oraz gminy.

Partnerstwo lokalne na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności, jest platformą stałej i otwartej współpracy lokalnych podmiotów, reprezentujących różne sfery życia społeczno – gospodarczego, które poprzez wymianę informacji i doświadczeń, integrację i podejmowanie skoordynowanych działań, w oparciu o zidentyfikowane problemy oraz wspólne możliwości i zasoby tworzą system rozwiązywania istotnych problemów społecznych, w tym zapobiegania i rozwiązywania problemu bezdomności.

Zadania partnerstwa lokalnego na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności:

- a. Tworzenie spójnego systemu walki ze zjawiskiem bezdomności w zakresie tworzenia i popularyzowania wypracowanych systemów i narzędzi profilaktyki bezdomności, integracji społecznej oraz interwencji i pomocy podstawowej;
- b. Wymiana doświadczeń, wiedzy i umiejętności z innymi Podmiotami publicznymi i niepublicznymi pracującymi na rzecz osób bezdomnych w gminie Stalowa Wola;
- c. Wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich innych Podmiotów publicznych i niepublicznych pracujących na rzecz osób bezdomnych do tworzenia nowych narzędzi, standardów i modeli pracy z osobami bezdomnymi;
- d. Wykorzystanie możliwości uzyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych.

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT dotycząca problemu bezdomności:

Instytucje i podmioty zaangażowane w rozwiązywanie problemu:

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<p>1. Funkcjonowanie schroniska na terenie Gminy Stalowa Wola.</p> <p>2. Świadczenie bezpłatnego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, terapeutycznego prowadzonego przez MOPS, Koło Stalowowolskie Towarzystwa Pomocy im. św. Br. Alberta, Poradnię Terapii Uzależnień od Alkoholu</p>	<p>1. Brak schroniska spełniającego standardy na terenie gminy Stalowa Wola.</p> <p>2. Ograniczone szanse na uzyskanie środków pozabudżetowych.</p> <p>3. Stosowane dotychczas rozwiązania posiadają charakter interwencyjny i akcyjny i nie służą trwałemu rozwiązaniu problemu bezdomności.</p>

<p>i Współzależnienia, WOTUW, SOWiIK i inne.</p> <p>3. Świadczenie bezpłatnego poradnictwa zawodowego przez PUP.</p> <p>4. Wykształcona kadra zajmująca się osobami bezdomnymi – świadomość stałego podnoszenia kwalifikacji.</p> <p>5. Prowadzenie działań informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości mieszkańców gminy w zakresie problemu bezdomności.</p> <p>6. Wyodrębniony w strukturze MOPS Zespół pracowników socjalnych ds. bezdomności.</p> <p>7. Funkcjonowanie Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli.</p> <p>8. Procedury postępowania z osobami bezdomnymi wymagającymi pomocy w okresie jesienno-zimowym.</p> <p>9. Możliwość interwencyjnego wsparcia w formie noclegu na terenie Gminy (SOWiIK, DPS, ZPO, i inne).</p> <p>10. Możliwość uzyskania bezpłatnej pomocy medycznej przez osoby bezdomne nieubezpieczone.</p> <p>11. Możliwość uzyskania wsparcia w formie odzieży (MOPS, Schronisko, Noclegownia i inne).</p> <p>12. Możliwość uzyskania wsparcia w formie żywności (PKPS, noclegownia i PCK).</p> <p>13. Funkcjonowanie Programu Świadczeń Zamiennych (oddłużanie poprzez odpracowywanie zaległości czynszowych).</p>	<p>4. Brak mieszkań chronionych/treningowych.</p> <p>5. Brak pomieszczeń tymczasowych.</p> <p>6. Zbyt mała ilość lokali socjalnych i mieszkań dostępnych dla osób o niskich dochodach.</p> <p>7. Brak hostelu dla osób uzależnionych, w tym bezdomnych.</p> <p>8. Brak Oddziału Detoksykacyjnego.</p> <p>9. Brak łaźni na terenie miasta.</p>
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej ukierunkowanej na zapobieganie bezdomności, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkalnictwa, pomocy i integracji społecznej, rynku pracy, edukacji i zdrowia.</p> <p>2. Usprawnienie systemu informacji o formach i miejscach pomocy osobom bezdomnym.</p> <p>3. Rozwój usług „outreach” – czyli realizowanych poza instytucjami skierowanych do grupy osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej, miejscach niemieszkalnych.</p> <p>4. Wprowadzenie programów mieszkań chronionych/treningowych/ jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych w postaci schronienia i nabycia umiejętności społecznych.</p> <p>5. Możliwość pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.</p> <p>6. Podjęcie działań zindywidualizowanych w stosunku do osób bezdomnych – realizowanych w ramach indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności, z uwzględnieniem m.in. pomocy w nawiązywaniu kontaktów z rodziną oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach i warsztatach mających na celu integrację społeczną i zawodową.</p> <p>7. Wykreowanie/wprowadzenie do realizacji programów opartych o ideę „Najpierw mieszkanie”.</p>	<p>1. Likwidacja schroniska w Stalowej Woli w związku z niespełnianiem standardów.</p> <p>2. Brak środków na wdrażanie innowacyjnych metod i rozwiązań pracy z osobami bezdomnymi.</p> <p>3. Kryzysy społeczne i ekonomiczne (np. wojna na Ukrainie i w związku z nią przybywanie uchodźców na terenie Miasta Stalowa Wola, inflacja, pandemia SARS-CoV-2.</p> <p>4. Ograniczona liczba miejsc w placówkach zabezpieczających schronienie (zwłaszcza w okresie jesienno- zimowym).</p>

<p>8. Wykreowanie grupy wsparcia dla osób rokujących przezwyciężenie trudnej sytuacji gotowych do samodzielnego życia.</p> <p>9. Utworzenie hostelu dla osób uzależnionych w tym bezdomnych.</p> <p>10. Utworzenie stacjonarnej łaźni.</p>	
--	--

Osoby bezdomne:

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<p>1. Wzrastająca świadomość w zakresie możliwości otrzymania wsparcia.</p> <p>2. Udział w działaniach akcyjnych/ krótkofalowych.</p> <p>3. Dyspozycyjność.</p> <p>4. Doświadczenie życiowe (różne, ciekawe historie), wykształcenie i doświadczenie zawodowe.</p>	<p>1. Uzależnienia.</p> <p>2. Brak własnego dochodu.</p> <p>3. Nieumiejętność gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi.</p> <p>4. Brak motywacji do zmiany swojej sytuacji.</p> <p>5. Brak chęci współpracy w procesie leczenia, w tym: uzależnień.</p> <p>6. Roszczeniowość.</p> <p>7. Brak wsparcia ze strony rodziny/zerwane więzi rodzinne.</p> <p>8. Zadłużenia finansowe, w tym: obciążenia alimentacyjne.</p> <p>9. Niezaradność w samodzielnym załatwianiu swoich spraw w urzędach np. wyrobienie brakujących dokumentów, uzyskanie świadczeń z ZUS itp.</p> <p>10. Brak możliwości zaplanowania długotrwałych działań ze względu na częste zmiany miejsca zamieszkania.</p> <p>11. Zły stan zdrowia związany z trybem życia.</p> <p>12. Problemy z podjęciem i utrzymaniem zatrudnienia.</p> <p>13. Mała aktywność społeczna osób bezdomnych.</p>

	<p>14. Trudności w podejmowaniu i pełnieniu ról społecznych oraz w przystosowaniu do funkcjonujących w społeczeństwie reguł, i zasad, np. regulaminu w schronisku/noclegowni zwłaszcza nakazu utrzymywania abstynencji w trakcie pobytu w placówce.</p> <p>15. Brak gotowości do podjęcia zatrudnienia na umowę przez osoby bezdomne.</p> <p>16. Świadomy wybór bezdomności.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Możliwość uczestnictwa w zajęciach mających na celu integrację społeczną i zawodową.</p> <p>2. Wsparcie ze strony instytucji i organizacji w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb bytowych.</p> <p>3. Możliwość nawiązania kontaktu z rodziną.</p> <p>4. Możliwość zwiększenia umiejętności samodzielnego funkcjonowania i zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych wśród osób bezdomnych w instytucjach pomocowych.</p> <p>5. Możliwość uczestniczenia w zajęciach KIS i pracach społecznie użytecznych.</p> <p>6. Możliwość skorzystania z pomocy medycznej i wsparcia specjalistycznego.</p> <p>7. Możliwość podjęcia terapii uzależnienia.</p> <p>8. Możliwość podjęcia zatrudnienia.</p>	<p>1. Niechęć do niektórych form oferowanej pomocy, niezgodnej z ich oczekiwaniami.</p> <p>2. Ucieczka od rozwiązań stałych na rzecz powierzchniowych tj. zapewnienie noclegu, żywienia.</p> <p>3. Poszerzający się katalog przyczyn powodujących bezdomność (m.in. rozwody, uzależnienia, przemoc w rodzinie, pobyt w zakładach karnych i brak możliwości powrotu do rodziny po opuszczenie placówki penitencjarnej, powrót z emigracji, zadłużenia mieszkaniowe).</p> <p>4. Wzrost ludzi młodych w kryzysie bezdomności.</p> <p>5. Wybór stylu życia jako osoba bezdomna.</p> <p>6. Niechęć do pomocy medycznej długofalowej.</p>

VIII. Cele Programu

1. Cel główny Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025:

„Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz łagodzenie jego skutków przez wsparcie i podejmowanie inicjatyw na rzecz osób bezdomnych ”.

2. Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych oraz wczesnej interwencji w zakresie przeciwdziałania bezdomności.
2. Zapewnienie osobom będącym w kryzysie bezdomności i zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego.
3. Aktywizacja osób będących w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania użytecznych ról i funkcji społecznych.

IX. Realizacja Programu – cele szczegółowe, działania, wskaźniki realizacji działań, realizatorzy, czasookres

Działania o charakterze prewencyjnym				
<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Nazwa działania</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne</i>	<i>Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem</i>
Podejmowanie działań profilaktycznych oraz wczesnej interwencji w zakresie przeciwdziałania bezdomności.	1. Stała współpraca instytucji i organizacji w zakresie problemu bezdomności.	1. Liczba spotkań.	MOPS	2023 -2025
		2. Liczba podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem bezdomności, które podpisały protokół zawierający procedury postępowania w okresie zimowym.	MOPS	2023 -2025
	2. Prowadzenie bieżącego monitoringu sytuacji osób żyjących eksmisją i bezdomnych.	1. Liczba osób zagrożonych bezdomnością, tj. takich które posiadają wyrok eksmisyjny bez prawa do lokalu socjalnego.	Zakład Administracji Budynków ul. Wszyńskiego7a	2023 -2025
			Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego	2023 -2025

			ul. Ofiar Ktynia 35	
			Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej ul.Okulickiego 32	2023 -2025
			Miejski Zakład Budynków ul. Dmowskiego 1a	2023 -2025
		2.Liczba osób zagrożonych bezdomnością, tj. takich które posiadają wyrok eksmisyjny z prawem do lokalu socjalnego/ zamiana mieszkania.	Zakład Administracji Budynków ul. Wszyńskiego 7a	2023 -2025
			Spółdzielnie Budownictwa Mieszkaniowego ul. Ofiar Ktynia 35	2023 -2025
			Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej ul.Okulickiego 32	2023 -2025
			Miejski Zakład Budynków ul. Dmowskiego 1a	2023 -2025

		3.Liczba osób zagrożonych bezdomnością, tj. takich które nie posiadają umowy najmu.	Zakład Administracji Budynków ul. Wyszyńskiego 7a	2023 -2025
			Spółdzielnie Budownictwa Mieszkaniowego ul. Ofiar Ktynia 35	2023 -2025
			Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej ul.Okulickiego 32	2023 -2025
			Miejski Zakład Budynków ul. Dmowskiego 1a	2023 -2025
		4.Liczba osób zagrożonych bezdomnością, tj. takich których zaległości rozłożono na raty.	Urząd Miasta - Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami	2023 -2025
			Zakład Administracji Budynków ul. Wyszyńskiego 7a	2023 -2025

			Spółdzielnie Budownictwa Mieszkaniowego ul. Ofiar Ktynia 35	2023 -2025
			Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej ul.Okulickiego 32	2023 -2025
			Miejski Zakład Budynków ul. Dmowskiego 1a	2023 -2025
		5.Liczba osób zagrożonych bezdomnością, tj. takich które odpracowują dług.	Zakład Administracji Budynków ul. Wszyńskiego 7a	2023 -2025
			Spółdzielnie Budownictwa Mieszkaniowego ul. Ofiar Ktynia 35	2023 -2025
			Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej ul.Okulickiego 32	2023 -2025

			Miejski Zakład Budynków ul. Dmowskiego 1a	2023 -2025
3.Prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do lokalnej społeczności dotyczących reagowania na osoby bezdomne, (tj. zgłaszania miejsc ich przebywania oraz instytucjonalnych form pomocy osobom bezdomnym).	1.Liczba działań informacyjnych.	MOPS		2023 -2025
		Schronisko		2023 -2025
		Nocelgownia		2023 -2025
		KPP		2023 -2025
		Inne		2023 -2025
	2.Liczba rozdysponowanych ulotek, plakatów, artykuły w lokalnej prasie, audycje radiowo-telewizyjne.	MOPS		2023 -2025
		Schronisko		2023 -2025
		Noclegownia		2023 -2025
		KPP		2023 -2025
		Inne		2023-2025
4.Monitoring sytuacji osób bezdomnych na terenie miasta poprzez docieranie wraz z KPP do osób bezdomnych przebywających i nocujących poza placówkami noclegowymi.	1.Liczba patroli.	MOPS		2023 -2025
		KPP		2023 -2025

	5.Motywowanie osób bezdomnych do unikania pobytu w miejscach niemieszkalnych.	1.Liczba osób bezdomnych przebywających w miejscach niemieszkalnych.	MOPS	2023 -2025
			KPP	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025

Działania o charakterze osłonowym				
<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Nazwa działania</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne</i>	<i>Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem</i>
Zapewnienie osobom będącym w kryzysie bezdomności i zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego.	1.Kierowanie osób bezdomnych do Noclegowni.	1.Liczba osób bezdomnych przebywających w noclegowni.	Noclegownia	2023 -2025
	2.Kierowanie osób bezdomnych do całodobowych ośrodków wsparcia (schroniska dla osób bezdomnych w tym z usługami opiekuńczymi na terenie województwa podkarpackiego).	1.Liczba osób bezdomnych skierowanych do schroniska.	MOPS	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych skierowanych do schroniska z usługami opiekuńczymi.	MOPS	2023 -2025

	3. Monitoring sytuacji osób bezdomnych przebywających w pokojach hotelowych/akademikach itp.	1. Liczba osób bezdomnych przebywających w pokojach hotelowych/akademikach.	MOPS	2023 -2025
	4. Podejmowanie działań interwencyjnych opartych na doraźnej pomocy osobom bezdomnym w godzinach od 15.30 do 7.30 w sytuacji zagrożenia ich życia lub zdrowia.	1. Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy interwencyjnej w godzinach od 15.30 do 7.30.	Schronisko	2023 -2025
Noclegownia			2023 -2025	
KPP			2023 -2025	
ZPO			2023 -2025	
Służba zdrowia / SOR			2023 -2025	
SOWiK			2023 -2025	
DPS			2023 -2025	
Inne			2023 -2025	
	5. Świadczenie osobom bezdomnym pomocy finansowej.	1. Rodzaj i liczba osób którym przyznano świadczenie.	MOPS	2023 -2025
2. Liczba osób objętych świadczeniami.		MOPS	2023 -2025	
	6. Zapewnienie posiłków osobom bezdomnym.	1. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą w formie posiłków.	MOPS	2023 -2025

	7.Objęcie osób bezdomnych ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych.	1.Liczba osób bezdomnych objętych ubezpieczeniem zdrowotnym.	MOPS	2023 -2025
	8.Zapewnienie usługi higienicznej oraz w formie wsparcia rzeczowego (środki higieny, odzież itp.).	1.Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z usługi higienicznej.	MOPS	2023 -2025
			MOPS	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych które skorzystały ze wsparcia w formie rzeczowej.	MOPS	2023 -2025
			PCK	2023 -2025
			PKPS	2023-2025
			Schronisko	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			DPS	2023 -2025
	9.Pomoc osobom bezdomnym w uzyskaniu dokumentów osobistych (np. dowód osbisty, świadectwa pracy itp.).	1.Liczba osób bezdomnych.	MOPS	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Inne	2023 -2025
	10.Pomoc w uzyskaniu przez osoby bezdomne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.	1.Liczba osób bezdomnych.	MOPS	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
Schronisko			2023 -2025	
Inne			2023 -2025	

	11.Pomoc w uzyskaniu przez osoby bezdomne świadczeń emerytalno- rentowych.	1.Liczba osób bezdomnych.	MOPS	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Inne	2023 -2025
	12.Pomoc osobom bezdomnym w podjęciu terapii uzależnień.	1.Liczba osób bezdomnych z problemem alkoholowym.	Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			KTŻ przy MOPS	2023 -2025
			WOTUW	2023 -2025
			PTUAIW	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych zdiagnozowanych jako uzależnione.	Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			KTŻ przy MOPS	2023 -2025
			WOTUW	2023 -2025
			PTUAIW	2023 -2025
		3. Liczba osób bezdomnych, które podjęły terapię.	Noclegownia	2023 -2025
Schronisko	2023 -2025			
KTŻ przy MOPS	2023 -2025			
WOTUW	2023 -2025			
PTUAIW	2023 -2025			
		MKRPA	2023 -2025	

		4.Liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	Prokuratura	2023 -2025
		5.Liczba osób bezdomnych, które skorzystały z porady terapeutycznej.	Schronisko	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			KTŻ przy MOPS	2023 -2025
			Inne	2023 -2025
	13.Zapewnienie całodobowej opieki osobom bezdomnym.	1.Liczba osób bezdomnych skierowanych do DPS.	MOPS	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych skierowanych do ZPO.	MOPS	2023 -2025
	14.Pozyskiwanie środków z zewnątrz na rzecz osób bezdomnych.	1.Liczba projektów.	MOPS	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			Inne	2023 -2025
		2.Liczba grantów.	MOPS	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
Inne			2023 -2025	

Działania o charakterze aktywizującym				
<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Nazwa działania</i>	<i>Nazwa wskaźnika</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne</i>	<i>Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem</i>
Aktywizacja osób będących w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania użytecznych ról i funkcji społecznych.	1.Prowadzenie pracy z osobami bezdomnymi w oparciu o Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności i kontrakt socjalny.	1.Liczba osób bezdomnych które zostały objęte Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności.	MOPS	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych które zostały objęte kontraktem socjalnym.	MOPS	2023 -2025
	2.Prowadzenie mieszkań chronionych/treningowych.	1.Liczba osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w mieszkaniu chronionym/treningowym.	MOPS	2023 -2025
		1.Liczba osób bezdomnych, które otrzymały mieszkanie socjalne.	UM	2023 -2025

	3.Pomoc w uzyskaniu przydziału mieszkania socjalnego z zasobów gminy.	2.Liczba osób bezdomnych, które uzyskały rekomendacje do otrzymania lokalu z zasobów gminy.	UM	2023 -2025
	4.Zapewnienie osobom bezdomnym / zagrożonym bezdomnością szkoleń podnoszących kompetencje społeczne, dostępu do form aktywizacji zawodowej, w tym: szkoleń, stażu, prac społecznie użytecznych, pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.	1.Liczba osób bezdomnych które skorzystały ze szkoleń podnoszących kompetencje społeczne (KIS).	KIS przy MOPS	2023 -2025
		2.Liczba osób bezdomnych, które ukończyły szkolenia (KIS).	KIS przy MOPS	2023 -2025
		3.Liczba osób bezdomnych które skorzystały z prac społecznie użytecznych/PAI.	KIS przy MOPS	2023 -2025
			PUP	2023 -2025
4.Liczba osób bezdomnych, które skorzystały ze szkoleń, stażu, posrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego.	PUP	2023 -2025		
	5.Udzielanie osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością dostępu do poradnictwa psychologicznego i prawnego.	1. Liczba osób bezdomnych które skorzystały z poradnictwa psychologicznego.	MOPS	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Inne	2023 -2025

		2.Liczba osób bezdomnych które skorzystały z poradnictwa prawnego.	MOPS	2023 -2025
			Noclegownia	2023 -2025
			Schronisko	2023 -2025
			Inne	2023 -2025

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowaniu informacji, i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań programowych.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z instytucji/podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za wdrażanie GMINNEGO PROGRAMU WSPIERAJACEGO ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZDOMNOŚCI W STALOWEJ WOLI NA LATA 2023 - 2025, na podstawie sprawozdań rocznych, które będą przekazywane do MOPS do dnia 31 stycznia każdego roku.

Monitoring umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań. Pozwoli jednocześnie na wprowadzenie modyfikacji i dokonywanie korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Informacja dotycząca realizacji Programu oraz osiągniętych efektów przygotowana będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Wnioski z monitoringu i rekomendacji w **formie sprawozdania** będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Programu gdy będzie taka potrzeba. Sprawozdanie z monitoringu będzie sporządzane do dnia 31 marca każdego roku i przedłożone Radzie Miejskiej Stalowej Woli.

Ewaluacja programu służyć będzie ocenie skuteczności podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatów. Ewaluacja oparta będzie o następujące kryteria:

Trafność	Czy założenia Programu realizowane jest zgodnie z potrzebami, które mają być zaspokojone, czy problemami, jakie mają zostać rozwiązane.
Skuteczność	Porównanie faktycznych produktów, rezultatów oraz oddziaływanie z wcześniejszymi przewidywaniami.
Efektywność	Zweryfikowanie, czy powyższe osiągnięcia są adekwatne do poniesionych nakładów.
Użyteczność	Sprawdzenie, czy wyniki Programu okazały się rzeczywiście korzystne dla jego odbiorców.
Trwałość	Dostarczenie informacji na temat szans trwania efektów przedsięwzięcia w perspektywie średnio - i długookresowej

Wynikiem przeprowadzenia ewaluacji będzie sporządzenie raportu ewaluacyjnego na koniec realizacji Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności na lata 2023 – 2025.

XI. Finansowanie Programu

Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków budżetu Gminy Stalowa Wola, innych Współrealizatorów Programu w ramach ich zadań ustawowych i statutowych, a także dotacji oraz ze środków pozabudżetowych, pozyskanych z innych źródeł.

XII. Wnioski

Priorytetowe kierunki działań w okresie obowiązywania Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025 adresowane do osób zagrożonych kryzysem bezdomności i w kryzysie bezdomności:

- a) zintegrowanie systemu pomocy dla bezdomnych w Stalowej Woli,
- b) łamanie stereotypów o ludziach bezdomnych wśród społeczeństwa,
- c) pobudzanie osób bezdomnych do podejmowania działań wychodzenia z ubóstwa,
- d) nabycie lub zwiększenie umiejętności samodzielnego funkcjonowania i zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych wśród osób bezdomnych,
- e) nabycie umiejętności w zakresie kontaktów społecznych i zawodowych wśród osób bezdomnych,
- f) wzrost poziomu kompetencji interpersonalnych poprzez indywidualną współpracę z osobami bezdomnymi,
- g) wykształcenie postawy wzajemnej pomocy i wspierania się w grupie,
- h) rozwój usług „outreach” – czyli realizowanych poza instytucjami, skierowanych do grupy osób bezdomnych przebywających w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych,
- i) rozpoznanie zasobów i kompetencji przez osoby bezdomne, co zwiększy motywację do podjęcia przez nich pracy,
- j) podejmowanie przedsięwzięć w zakresie rozwoju mieszkalnictwa chronionego /treningowego jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych, w postaci schroniska, noclegowni i obiektów zbiorowego zakwaterowania wspierających wychodzenie z bezdomności,

- k) wykreowanie/wypromowanie istotnych zachęt do realizacji programów opartych o ideę „Najpierw mieszkanie”,
- l) podjęcia działań zindywidualizowanych w stosunku do osób bezdomnych – realizowanych w ramach indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności z uwzględnieniem m. in. pomocy w nawiązywaniu kontaktów z rodziną oraz możliwości uczestnictwa w szkoleniach i warsztatach mających na celu integrację społeczną i zawodową,
- m) zainicjowanie powstania sieci współpracy w zakresie ww. problematyki na poziomie lokalnym oraz wzmocnienie współpracy i partnerstwa międzysektorowego (publiczny, obywatelski, prywatny) i międzywydziałowego (mieszkalnictwo, zdrowie, edukacja, rynek pracy) - wypracowanie standardów usług oferowanych dla osób bezdomnych.

Efektem powyższych działań mogłoby być wykreowanie grupy osób rokujących przezwyciężenie trudnej sytuacji gotowych do samodzielnego życia.

Z uwagi na fakt, iż Schronisko nie jest w stanie udzielić wsparcia wszystkim osobom potrzebującym zwłaszcza w okresie jesienno – zimowym istnieje konieczność podjęcia zintensyfikowanych działań zmierzających do rozbudowy ww. placówki.

Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Stalowej Woli, nie spełnia standardów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni noclegowni. Obecnie trwają prace legislacyjne nad ustawą z dnia 16 listopada 2022 r., o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów, w której są zapisy dotyczące przedłużenia dostosowania standardów ogrzewalni, noclegowni lub schronisk dla bezdomnych do 31.12.2023 r.

Rozbudowane schronisko będzie dysponowało 50 miejscami dla osób bezdomnych z terenu gminy Stalowa Wola. zostanie im zapewniona pomoc w formie schronienia, posiłku i pomocy specjalistycznej. W budynku znajdować się będzie również ogrzewalnia.

Na terenie miasta zauważalny jest brak Oddziału Detoksykacyjnego. Osoby bezdomne będące pod wpływem alkoholu po udzieleniu niezbędnej pomocy w Specjalistycznym Oddziale Ratunkowym przebywają na posterunku Policji do czasu wytrzeźwienia. Pobyt na oddziale detoksykacyjnym ograniczyłby negatywne skutki trzeźwienia i zapewniłby odpowiednie warunki leczenia objawów zespołu abstynencyjnego. Utworzenie powyższego oddziału na terenie Szpitala w Stalowej Woli należy do zadań powiatu. Mając na uwadze występujący problem z osobami pod wpływem alkoholu pijącymi długotrwale trafiającymi na SOR należałoby przy współpracy Gminy i Powiatu utworzyć taki oddział.

Sporządziła:
Anna Pyrkosz